

Toimintasuunnitelma 2020-2021

Päiväkodit Kotitorppa ja Torpparinmäki = KoTo

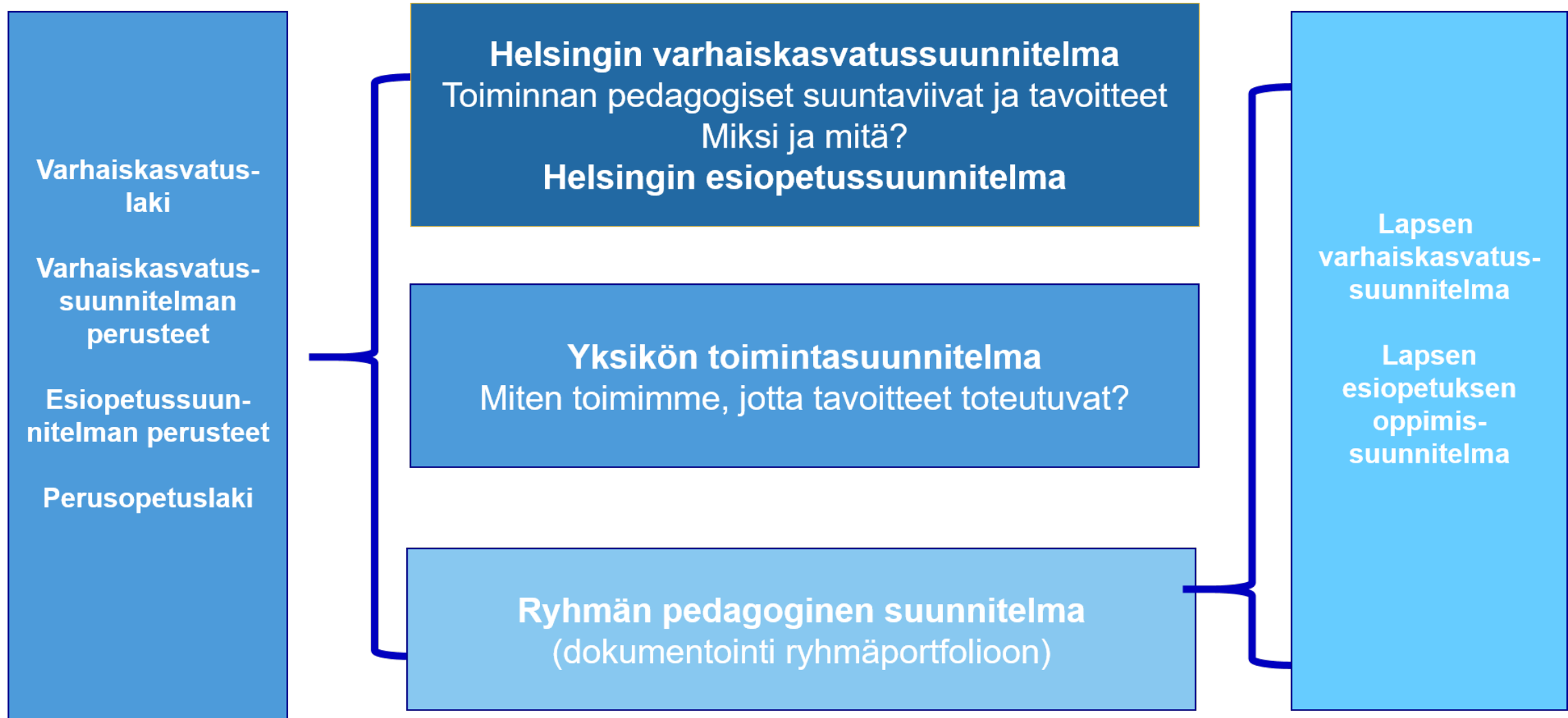
(yhteinen paviljonki)

Hyväksytty: pvm. ja nimi

161120 Raila Tiainen-Ala-Maunus

Helsinki
Helsingfors

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat

Toimintasuunnitelma

- Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet.
- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, esiopetussuunnitelmasta ja strategiasta nousevat tavoitteet ohjaavat toimintaa ja suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Arviointi on systemaattista ja jatkuvaa ja se perustuu niille tavoitteille, joita Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa toiminnalle asetetaan.

Ryhmän pedagoginen suunnitelma – ryhmän toiminnan suunnittelu

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin (Lapsen vasu) kirjatut lasten vahvuuksista ja tarpeista nousevat pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat pohjan ryhmän pedagogiselle suunnitelmalle ja toiminnan suunnittelulle.
- Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja oppimisen alueet huomioiden.
- Esiopetuksessa ryhmän suunnitelman pohjan muodostavat Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet.

Yksikön toimintakulttuuri

Leikki

- Arvostamme leikkiä ja käytämme sitä pedagogisesti hyödyksi
- Leikki saa näkyä ja kuulua!
- Aikuiset ovat läsnä lasten leikeissä ja peleissä
- Rikastutamme lasten leikkejä ja luomme mahdollisuuksia pitkäkestoiseen leikkiin

Oppimisympäristöt

- Käytämme koko kaupunkia oppimisympäristönä: lähimetsät ja -puistot, kirjasto, jäähalli, Haltialan tila. Esiopetuksessa hyödynnetään kaupunkia jo laajemmin.
- Päiväkodin kaikki tilat ovat lasten käytettävissä
- Liikkuminen ja leikki on turvattu porrastamalla pihan ja sisätilojen käyttöä

Vuorovaikutus, osallisuus ja yhdenvertaisuus

- Toimimme sensitiivisesti kohtaamalla, näkemällä ja kuulemalla lasta päivittäin
- Huomioimme lasten toiveita havainnointien ja haastatteluiden avulla, joita toteutamme toimintakauden aikana
- Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin
- Vanhempien toiveita ja mielipiteitä huomioidaan mahdollisuuksien mukaan

Oppiva yhteisö

- Näemme lapsen aktiivisena oppijana koko päiväkotipäivän ajan
- Pidämme tärkeänä oppimisen iloa ja kehittymistä. Toimimme yhteisönä, jossa lapset ja aikuiset oppivat jatkuvasti toinen toisiltaan

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

- Kunnioitamme ja arvostamme eri kulttuureja. Tutustumme suomalaiseen kulttuuriperimään sekä lapsille läheisiin ja lapsia kiinnostaviin kulttuureihin ja kieliin
- Käytämme rikasta ja selkeää kieltä sekä tarvittaessa kuvia tukemaan kielellistä kehitystä. Arjen hetkissä keskustelut ja kirjallisuuden hyödyntäminen ovat myös pohjana kielitietoisuuden kasvamiselle.

Esiopetuksen toimintakulttuuri

Vuorovaikutus ja osallisuus

- Kohtaamme lapsen sensitiivisesti ja lapsen mielipiteet ja toiveet otetaan huomioon
- Mielipiteitä kerätään haastatteluilla ja havainnoilla ja äänestyksillä. Niiden pohjalta toteutamme toimintaa
- Lapset osallistuvat toiminnan toteutuksen suunnitteluun, itse toimintaan ja arviointiin
- Vanhempien toiveita ja mielipiteitä otetaan huomioon mm. LEOPS keskusteluissa esiin nousseita asioita

Oppiva yhteisö

- Näemme lapsen aktiivisena oppijana koko esiopetuspäivän ajan
- Pidämme tärkeänä oppimisen iloa. Keskitymme vahvistamaan kouluvalmiustaitoja.
- Toimimme yhteisönä, jossa lapset ja aikuiset oppivat jatkuvasti toinen toisiltaan
- Esiopetusvuoden aikana tehdään yhteistyötä lähikoulun alkuopetusluokkien kanssa

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

- Kunnioitamme ja arvostamme eri kulttuureja. Tutustumme suomalaiseen kulttuuriperimään sekä lapsille läheisiin ja lapsia kiinnostaviin kulttuureihin ja kieliin
- Käytämme rikasta ja selkeää kieltä sekä tarvittaessa kuvia tukemaan kielellistä kehitystä
- Arjen hetkissä keskustelut ja kirjallisuuden hyödyntäminen ovat myös pohjana kielitietoisuuden kasvamiselle.
- Esiopetusikäisten kanssa tutustutaan kirjoitettuun kieleen, kirjainten, tavujen, äänteiden, riimittelyjen, lorujen ja tarinoiden avulla

Oppimisympäristö

- Käytämme koko kaupunkia oppimisympäristönä: lähimetsät ja -puistot, kirjasto, jäähalli, Haltialan tila ym. Esiopetuksessa hyödynnetään kaupunkia jo laajemmin, esim. liikennekaupunki ja museot
- Päiväkodin kaikki tilat ovat lasten käytettävissä
- Liikkuminen ja leikki on turvattu porrastamalla pihan ja sisätilojen käyttöä. Käytämme myös lähikenttää ja leikkipuistoja

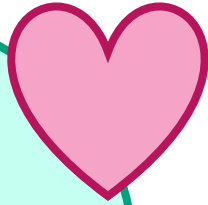
Leikki

- Arvostamme leikkiä ja käytämme sitä pedagogisesti hyödyksi
- Leikki saa näkyä ja kuulua!
- Aikuiset ovat läsnä lasten leikeissä ja peleissä rikastuttamalla niitä
- Sääntöleikkien merkitys kasvaa esiopetusiässä ja sitä hyödynnetään pedagogisessa toiminnassa

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin

Pienryhmätoiminta

- Aikuinen on mukana tukemassa leikkiä, sosiaalisia suhteita ja kaveritaitoja
- Aikuinen havainnoi, tukee, sanoittaa, antaa positiivista palautetta sekä huomioi jokaisen lapsen yksilöllisesti

Tunnekasvatus

- Itsesäätelytaitoja harjoitellaan joka päivä
- Tunnekasvatusta toteutetaan mm. satujen, lorujen, draaman ja musiikin keinoin.
- Tunne- ja vuorovaikutustaitoja tukevat materiaalit ovat käytössä

Aikuisen tuki

- Aikuiset tukevat kaikkien lasten leikkiin pääsemistä. Tavoitteena on, että jokaisella lapsella on kaveri.
- Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon tukea tarvitsevat lapset
- Ristiriitatilanteet hoidetaan loppuun asti. Aikuinen auttaa, sanoittaa ja hoitaa tilanteen loppuun ja varmistaa leikin jatkuvuuden.
- Ryhmissä tehdään kaverisopimukset yhdessä lasten kanssa. Sovitaan ryhmän yhteinen, ystävällinen tapa kohdata kaveri

- Esiopetuksessa hyödynnetään oppilashuollon palveluita lapsen tai ryhmän tarpeiden mukaan

Positiivisuus

- Huomioimme hyviä tekoja ja vahvuuksia ja teemme ne näkyviksi, positiivista palautetta unohtamatta. Ryhmissä on käytössä muun muassa: ystävällisyys- ja tsemppisydämet, Vahvuusvaris.

"Hyvät teot tuottavat aina hyvää"

Vanhempien osallistaminen

- Kannustamme vanhempia myös päiväkodin ulkopuolella kaverisuhteiden vahvistamiseen esim. järjestämällä puistotreffit ja luomme mahdollisuuden vaihtaa yhteystietoja vanhempien kesken
- Kerromme matalalla kynnyksellä ristiriitatilanteista vanhemmille ja avaamme tapahtunutta molempien osapuolten kannalta

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatusyksiköissä käynnistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadinta 2020-2021.
- Suunnitelmien laadinta käynnistyy vuoden 2020 loppuun mennessä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen kartoituksella ja siihen osallistuu koko yhteisö.
- Kartoituksesta nostetaan alkuvuoden 2021 aikana esiin 2-4 toimenpidettä, joiden edistämiseksi laaditaan suunnitelma ja aikataulukutus. Suunnitelma jaetaan huoltajille tiedoksi.

Toimintakauden tavoitteet

Helsingin kaupungin strategiasta nousevat yhteiset tavoitteet:

1. Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.

- **TAE 2020** Digitaalinen ryhmäportfolio käyttöönotetaan jokaisessa päiväkodin lapsiryhmässä ja leikkipuistoissa. Portfolio kootaan kaikissa yksiköissä yhtenäiselle verkkoalustalle/digitaaliseen oppimisympäristöön. (syksy 2020)
- **TAE 2021** Varhaiskasvatuksessa päiväkodin jokaisen lapsiryhmän suunniteltua pedagogista toimintaa arvioidaan yhteisellä arviointimallilla. Yhteinen arviointimalli käyttöönotetaan vuoden 2021 aikana.

2. Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

- **TAE 2021** Jokaisessa lapsiryhmässä toteutetaan ilmiöpohjaisen oppimisen kokonaisuus yhdessä kulttuuri- tai taidetoimijan kanssa. (kevät 2021)

Yksikön toimintakaudelle asettamat tavoitteet:

- Positiivinen, toisia huomioon ottava ja kunnioittava tapa toimia yhdessä lasten/perheiden kanssa.

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen

Aloitukset varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

- Lapsen aloittaessa tarjoamme mahdollisuuden ”pehmeään aloitukseen”, jonka aikana lapsi voi yhdessä vanhempansa kanssa tutustua henkilökuntaan, muihin ryhmän lapsiin, tiloihin ja toimintaan. Tutustumisjakso kestää päivästä pariin viikkoon riippuen lapsen ja perheen yksilöllisistä tarpeista. Sen tavoitteena on varmistaa jokaiselle lapselle hyvä ja turvallinen aloitus sekä luoda perusta henkilökunnan ja vanhempien yhteistyölle.
- Käymme jokaisen perheen kanssa aloituskeskustelun, jossa saamme tarvittavaa tietoa lapsesta, perheen odotuksista ja toiveista varhaiskasvatukseen/esiopetukseen liittyen.

Ryhmien muodostaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

- Lapsiryhmät muodostetaan elokuussa toiminnan alkaessa. Arjen toiminnassa ryhmä jaetaan useampiin pienryhmiin lasten tarpeiden ja toiminnan mukaan.
- Lapsen siirtyessä ryhmästä toiseen tai toiseen päiväkotiin, varhaiskasvattajien välillä käydään siirtokeskustelu lapsen kasvusta ja kehityksestä. Vanhempien kanssa keskustellaan ryhmäsiirrosta etukäteen.
- Esiopetuspaikka osoitetaan omalta oppilaaksiottoalueelta. Esiopetus noudattaa samoja toiminta-aikoja kuin perusopetus.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) ja lapsen esiopetussuunnitelma (leops)

- Jokaiselle päiväkodin lapselle laaditaan VASU/LEOPS yhdessä huoltajien kanssa toimintakauden alkupuolella. Esioppilas on mukana LEOPS-keskusteluissa. Suunnitelmissa asetetaan toiminnalle tavoitteet, joilla edistetään lapsen suunnitelmallista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Suunnitelmat perustuvat lapsen vahvuuksiin ja mielenkiinnonkohteisiin sekä lapsen etuun ja tarpeisiin.
- Lasten VASUista/LEOPSista nousevat pedagogiset tavoitteet ja mielenkiinnonkohteet muodostavat pohjan ryhmän toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.
- Lapsen VASUN/LEOPSIN toteutumista arvioidaan yhdessä vanhempien kanssa vähintään kerran toimintakauden aikana – tarvittaessa useamminkin.
- LEOPSit siirtyvät vanhempien luvalla tulevalle luokanopettajalle. Esiopettajat käyvät siirtokeskustelut koulun moniammatillisen tiimin kanssa.

Viestintä ja yhteistyö

Viestintä

- Vanhempien kanssa keskustelemme haku- ja tuontitilanteissa.
- Erikseen sovitut keskustelut.
- Ryhmissä käytössä sähköinen portfolio, jolla tiedotamme viikoittain toiminnasta kuvien ja tekstin avulla.
- Tärkeät tiedotteet lähetetään sähköpostitse.
- Kiireelliset asiat hoidetaan puhelimitse.
- Ryhmien ilmoitustauluilla tai ovissa on yleistä ilmoitettavaa.

Dokumentointi ja arviointi

- Dokumentoimme sähköiseen portfolioon, jossa avataan ryhmän pedagogista toimintaa ja tavoitteita.
- Kasvun kansiot osalla käytössä.
- Toimintaa arvioidaan lasten kanssa (esim. ystävällisyssydämet, pukemistimantit, lapsihaastattelut)
- VASU-, HYVE- ja LEOPS-keskustelut ja arvioinnit.
- Säännölliset tiimipalaverit ja pedagogiset opettajien ja lastenhoitajien foorumit.
- Vuosittaiset asiakastytyväisyyskyselyt, joiden pohjalta nostetaan yksikölle kehittämiskohteita

Yhteistyö

- Yhteistyötä toteutetaan yksikössä monialaisesti esim. suomi toisena kielenä- opettaja (S2) ja kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja (KVEO)
- Muita yhteistyökumppaneita ovat neuvola, lastensuojelu, puheterapeutti, fysioterapeutti, lapsiperheiden perhetyö ja kirjasto sekä alueen liikuntatoimijat.
- Esiopetuksessa tehdään yhteistyötä Torpparinmäen peruskoulun kanssa ja tästä laaditaan yhteistoimintasuunnitelma. Yhteistyökumppaneina toimii esiopetuksessa koulukuraattori ja –psykologi. Keväällä leopsit lähetetään kouluun.
- Vanhempaintapaamiset toimikauden alussa.
- Kannustamme vanhempia olemaan aktiivisesti yhteydessä sekä muiden lasten vanhempien että muiden yhteistyötahojen ja päiväkotiyksikön henkilökunnan kanssa.